

Косянчук Сергій,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу дидактики
Інституту педагогіки НАПН України, Україна

СОЦІОЄМНІ ЧИННИКИ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

***Анотація.** Проектування моделей реалізації педагогічних технологій соціального спрямування у закладах загальної середньої освіти зумовлюється сучасним перебігом (пунктирністю) освітнього і виховного процесів. Деякі усталені форми і методи навчання потребують адекватних сьогоднішнім змінам у бік своєї соціоємності. Утім, найважливіші кореляції проектування моделей реалізації педагогічних технологій за соціальним спрямуванням мають залишатися константними.*

***Ключові слова:** заклади загальної середньої освіти; педагогічні технології; моделювання процесу реалізації педагогічних технологій.*

2020-й рік увійде в історію педагогіки як період перевірки на міцність, доцільність і перспективність різних освітніх і педагогічних моделей і переосмислення чинників моделювання процесу реалізації педагогічних технологій профільного навчання зокрема.

Функціональна ефективність відповідних моделей усе більше узалежнюватиметься від професіоналізму педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, адже, за М. Hansen, тільки дидактична і педагогічна мудрість спроможна адекватно реагувати на зміни, позитивно позначатися на процесах формування освітнього середовища, спираючись на педагогічний досвід [8, с. 3].

Серед важливих соціоємних чинників інноваційного моделювання педагогічних і освітніх технологій: інтеграція знань про людину [2]; ситуаційне навчання [6]; грамотність [1]; професійна орієнтація здобувачів освіти [7]; самооцінка здобувачами освіти власних спроможностей у соціально-комунікаційній сфері [4]; гнучкість і варіативність компонентів змісту профільної освіти [3] та ін.

Деякі аспекти перспективної інноваційної діяльності закладів загальної середньої освіти називає С. Криноска: збереження здоров'я суб'єктів освітнього процесу; проектування освітніх моделей і моделювання авторських дидактичних систем; розроблення, освоєння й упровадження в практику технологій самовизначення, саморозвитку та індивідуальної освіти (і учнів, і педагогів); упровадження сучасних педагогічних технологій інтелектуально-творчого розвитку особистості здобувачів освіти; якість освіти і соціалізація здобувачів освіти [5, с. 9].

Професіоналізм педагогічних працівників (передбачає обов'язковість безперервної самоосвіти), джерела інноваційного моделювання педагогічних і освітніх технологій, перспективність інноваційної діяльності закладів загальної середньої освіти мають бути узяті за важливі інструменти створення моделей реалізації педагогічних технологій в умовах профільного навчання. Оскільки моделювання педагогічних технологій профільного навчання і розроблення моделей їх реалізації є динамічними процесами, як, власне, і педагогічна майстерність та творчість небайдужого вчителя, то все означене складає винятково важливу аксіологічно-акмеологічну педагогічну систему, рівень інтегрованості якої в інноваційну шкільну освітню систему позитивно позначається на якості освітнього результату (і учнів, і вчителів, і навіть батьків).

Обґрунтовуючи модель реалізації педагогічних технологій за соціальним спрямуванням, передусім звертаємо увагу на специфіку алгоритмізування процесів, що позначаються на опануванні здобувачами освіти інваріантного змісту за застосування адекватних йому форм і методів, технічних засобів передачі та обміну інформацією як між учасниками освітнього процесу, так і в освітньому середовищі загалом.

Виокремлюємо найважливіші кореляти проектування моделей реалізації педагогічних технологій за соціальним спрямуванням: відтворюваність; ефективність; керованість; концептуальність; процесуальність; системність; урахування консервативності певних її елементів; внутріструктура кореляція; дозування інформації; логіка освітнього змісту (інваріантного і варіативного складників).

Інтеграцію педагогічних технологій за критерієм їх соціоємності розглядаємо як основний ресурс осучаснення освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Н. В., Косянчук С. В. Українська мова у фокусі перспектив реформування старшої школи. *Молодь і ринок*. 2018. №4(159). С. 86–92. (doi: 10.24919/2308-4634.2018.131492).
2. Васьківська Г. О. *Людинознавство*. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. 256 с.
3. Кизенко В. І. *Варіативний компонент змісту освіти в основній і старшій школі: теорія і практика*. Київ: Вид. дім «Слово», 2018. 405 с.
4. Косянчук С. В. Самооцінка як регуляторна функція у сфері риторичної діяльності. *Українська мова і література в школі*. 2009. №4. С. 34–39.
5. Крынская С. В. Учебная бизнес-компания как фактор инновационной деятельности учреждения образования. *Личность. Образование. Общество. Инновационная деятельность субъектов образования как фактор устойчивого развития региона*: матер. Междунар. науч.-практ. конф., г. Гродно, 29-30 нояб. 2018 г.: в 2-х ч. / ред. кол.: С. А. Сергейко [и др.]. Гродно: ГУО «Гродненский областной институт развития образования», 2019. Ч. 2. С. 8–11.
6. Осадченко І. І. *Теорія і практика ситуаційного навчання у підготовці майбутніх учителів початкової школи*: монографія. Умань: ПП Жовтий, 2011. 414 с.
7. Сяргейка С., Таранцей Л. Професійна ариентація старшакласнікаў на набыццё спецыяльнасці настаўніка як кампанент кадравай палітыкі у сферы адукацыі рэгіёна. *Дидактика: теорія і практика*: зб. наук. праць / [за наук. ред. д-ра пед. наук Г. О. Васьківської]. Київ: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2017. С. 82–88.
8. Hansen M. S. Angelsaksisk didaktik. Liv i Skolen. *VIA Højskolen for Videreuddannelse og Kompetenceudvikling*. 2017. Nr. 1, Årg. 19. S. 1–5, URL:<https://www.via.dk/-/media/VIA/dk/om-via/presse/dokumenter/publikationer/liv-i-skolen/liv-i-skolen-1-2017-uddrag.pdf>